

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége
 és nap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 22.

Feja Dávidok.

Kassán gyülekeztek össze a magyar ifjak s mintha Kurucz Feja Dávidék szelleme lepte volna meg őket egy percre: a gyülekezésből olyan tülekedés lett, hogy Feja Dávid színrehozója tanulhatott volna belőle drámai elevenséget. Volt csattanója a jelenetnek olyan, hogy külön sem kellett.

Legalább látott Kassa városa olyasvalamit, a mit még más városok nem tapasztaltak: a magyar ifjak piaci jelenetét.

Volt már diákkongresszus másfelé is, máskor is. Nagyvárad szintén megkapta a maga kongresszusát, még pedig illő elevenséggel felpaprikázva. Volt itt is némi zajongás, kisebb-nagyobb összekoczkodások, de olyan botrányoknak, mint a milyeneken Kassán épülhetett a közönség, még sehol sem akadt párja.

Ennek pedig az az oka, hogy nagyon is hatása alá kerültek ifjaink a Feja Dávid szellemének.

Ki is az a Feja Dávid?

Egy meglehetősen unalmas darab hőse, a kinek nevén és ajkán ott diszeleg ugyan a »kurucz« jelző, de egyébként alig van köze a kurucz dicsőséghez. Hősnek papucs-hős, a ki csak a halállal szemben emberrel meg magát; ha már mindenképpen hősiességet keresünk benne, akkor inkább az Izraelbeli Dávid vitézsége illik rá, a ki parittyával pukkant le óriásokat. Saj-

nos, hogy ez a jeles művelet csak 3000 évvel ezelőtt sikerülhetett.

Kurucz Feja Dávid prototipusa a hősnek induló, de hőssé lenni nem tudó alakoknak. S ha már Kassa városában ennyire terjed a Feja Dávid szelleme, akkor jobb lett volna a magyar ifjuságnak inkább nem is mennie Kassára.

Hősöknek indultak, a kik szervekednek a nemzetközi diákkongresszusra — és a botrányokkal általános örömet okoztak Bukarestnek. Idealistáknak indultak, a kik egy fittyre leintik a párbajdühöt — és reálsan megrekedt a mozgalom. Szeretettel prédikáltak mindnyájan az ifjuság kebelében — és első dolga volt egy jól ismert töredéknek, hogy elkeseredve támadjon a legszebb működést kitejtő ifjuságra, a budapestire.

Szóval kuruczoknak indultak, de csak Feja Dávid lett belőlük.

*

Ámde nemcsak a fiatalság fejadavidkodott. Ma már az apák is örökölnék a fiuktól, nemcsak a fiuk az apáktól. Feja Dávid szelleme átterjedt öregebb kuruczokra is.

Első sorban a legkuruczabb 48-as pártra.

Gyönyörűen indult a pártnak ez idei működése. A nemzeti érdekek védelmében annyi leleményességet és erélyt árult el a párt, mint még ritkán. Ha itt-ott túl is lött a célon, nem volt olyan nagy szerencsétlenség s nem rontotta le azt a kedvező benyomást, melyet a párt egész viselkedése a nemzetben keltett.

Igazi kurucz hadjárat volt a közjogi labancz czopfok ellen. Olyan szépen ment az egész, hogy már azt hittük, a nagy czopf-irtásban lekajja a párt a saját czopfját is.

Mert van a 48-as pártnak egy saját külön czopfja, mely épp úgy illik neki, mint Mária Terézia hú magyar nemesinek pengő sarkantyujához a csupasz száj, a német beszéd, francia paróka és spanyol etikett. A 48-as pártnak ez a czopfja: az állandó borzadály a delegációtól.

Mostani harcias viselkedése alatt azt a reményt keltette a párt, hogy végre valahára belemelegedik a harcba s egy csapással beveszi a delegációt is és elfoglalja ellenőrző nehéz őrállását a legfenyegetettebb nemzeti ponton, a közös miniszterekkel szemben.

Csalódtunk megint.

A 48-as párt egyáltalán nem akart fellépni a magasabb politika színpadján szereplőnek. Megelégedett a kakasulóval is. Mikor oda nem akarták beengedni, addig döngette a tisztelettel bezárt ajtót, míg hosszú orral engedtek nekik. Mikor bebocsátották a 48-as képviselőket, akkor aztán nem mentek el. Marad minden, ahogy volt, a közjogi czopfok tovább is ott diszelegnek a magyar alkotmányon, de megmaradt a 48-as párt delegációhajporos czopfja is. Ha változás esett rajta, mindössze annyi esett, hogy kontyba csavarták; most már nemcsak otthon duzzoghat a kurucz a hadügyminiszter ellen, hanem a delegacionális bizottságok kakasulóján is. Ami bizony egyre megy.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A tánczos.

Írta: Armand Charpentier.

I.

Julien ur, 25 éves.

Jeanne kisasszony, 20 éves.

(Nagy bál egy gazdag polgárcsaládnál. A szalonok modern stílusban vannak berendezve. Hosszu szoborok délszaki növényekkel, elektromos csillárokkal stb. díszítve. Hajnali három óra. Apró, barátságos zugokban, spanyolfalaktól védve, a táncban kifáradt párok beszélgetnek.)

Julien: Igaz az, amit éppen most hallottam, Jeanne kisasszony?

Jeanne: Micsoda?

Julien: Ön férjhez megy?

Jeanne: Igaz... hozzámegyek Dumont urhoz.

Julien: Tehát csakugyan?

Jeanne: No igen!... Miért bámul akkorát? Hiszen ez a dolog nem valami rendkívüli!

Julien: Az attól függ, hogy ki... másoknak bizonyára nem, de nekem... Nem, nem; nem tudok beleenyugodni!

Jeanne: Talán boszankodik miatta?

Julien: Kedves Jeanne kisasszony, itt egészen magunkban vagyunk, azért nem érdemes a diplomata-képességét pazarolni... Hiszen

nem tegnap óta ismerjük egymást... már öt éve, hogy az első keringőt együtt táncoltunk... akkor még leeresztve hordta a haját... S attól fogva én voltam a leghüségesebb tánczos. Azt hiszem, nem elbizakodottság tőlem, ha azt mondom, hogy velem jobban szeretett táncolni, mint akárki mással.

Jeanne: Ez szent igaz, mert mint tánczos ritkítja a párját. Bosztont csak magával lehet igazán táncolni... Igazi gyönyörűség! Az ember csak úgy siklik, csak úgy repül tova a parketten! Semmi botlás, semmi összeütközés... Ön valóságos művészettel tudja kikerülni a lökéseket, mesteri módon suhan át a tömkelegen. Soha még meg sem érintett senkit, soha a ruhája szélére sem lépett a tánczosnőjének...

Julien (hívalkodva): Hm! Ugy-e?... S milyen eleganciával tudom tartani a tánczosnőm balkezét. Versenyezhet-e velem valaki ebben? Hol kecsesen leeresztve, hol meg előkelő, méltóságos mozdulattal fölemelem. S mindent olyan fáradhatatlanul...

Jeanne: Igen, ez igaz; ebben ön pártatlan. De nem értem, hogy mi köze mind ennek az én férjhezmenetelemhez?

Julien: Még többet is kell mondanom? Azt hiszem, elég gyakran értésére adtam önnek, hogy többet éreztem ön iránt, mint mással szemben, hogy vonzalmam... szóval reméltem, hogy a feleségemmé lesz.

Jeanne: De hisz erről sohasem beszélt...

Julien: Edes Istenem, az ilyen dolgot nem mondja el az ember úgy, mint ahogy például fagyaltot rendel... Ezt érezni kell...

Jeanne: S aztán ön éppen nem olyan ember, akiről azt lehetne hinni, hogy házasságról gondolkodik.

Julien: Hogyan?

Jeanne: Hogyan? Igazán... magam sem tudom... csak úgy eszembe jutott... Tudja, mi leányok néha azzal mulatjuk magunkat, hogy a fiatal embereket osztályozzuk. Azt mondjuk: ez fiatalon fog házasodni, az később nőstül, úgy harmincz éves korában; amaz meg csak negyven éves korában érik meg a házasságra. Az pedig aggregényként fog meghalni...

Julien: S melyik kategóriába tartozom én?

Jeanne: Ön?... Ön egyszerűen az az ur, akivel tánczolunk.

Julien: Nem értem.

Jeanne: Én önt csak bálon láttam, csak mint tánczost ismerem. Ha rá gondolok önré, mindig csak fekete frakkban, fehér nyakkendővel látom... Ön rendezti a négyeseket, a kotillont, keringőt, bosztonoz, szóval ön az az ur, akivel tánczolunk. Ezen csak nem sértődik meg?

Julien: Nem, nem... bizonyára nem. (Komolyan.) Csak kissé elszomorít. Én mást álmodtam. De végre is... ha mást választott...

Kuruczoknak indultak ők is, de csak Feja Dávid lett belőlük.

*

Végigsétálhatnánk így az egész magyar közélet újabb jelenségein s mindenütt ugyanazt az eredményt látnók. Szép kezdet, nevelésesen kicsiny vég. Nagy lelkesedés, még nagyobb lehülés. Sok szó, kevés tett. Önérzet a négy fal közt, »alászlógája!» kifelé. Nemzetté akarunk lenni, letörnek bennünket. Állammá akarunk olvadni, szétdarabolnak. Egygyé akarunk lenni a magyarság jegyében, szétrobantának idegenből becsempészett titkos és nem titkos jelszavakkal.

De mit érne ez a kritikai séta? Nem változtatna az a dolgokon semmit: a Feja Dávidból csak akkor lesz kurucz, ha válság elé kerül. Akkor vagy győz, vagy pedig meghal és lelkesítő példát ad fiainak. Feja Dávidot tüzben kell újra kuruczczá keresztelni.

Addig pedig míg ez elérkezik, a leghevesebb, legösszintébb kritika sem rázhatja meg a nemzetet. A kritika is a megkritizáltak sorsára jut: erélyesen indul s eredmény nélkül végződik, kuruczoknak készül, de bizony csak Feja Dávid lesz belőle.

Dr. K. A.

A margittai mandátum.

Altalános feltűnést keltett a margittai mandátum sorsa s a kir. Kuria ítélete, amely a panaszosokat, akiknek igaza bebizonyítást nyert, az eljárási költségekben elmarasztalta.

Az új választásra már megindultak nem csak a kombinációk, hanem a korteskedések is. A legújabb jelölt *Szilágyi* Zsigmond micskei nagybirtokos, aki 48-as programmal lép fel. Vállalkozásának azonban aligha lesz sikere, mert az országos függetlenségi 48-as pártnak *Szathmári* Mór a jelöltje, aki Orleyvel szemben kisebbségben maradt az októberi választásoknál. *Kossuth* Ferencz ugyanis kijelentette, hogy feltétlenül *Szathmári* Mór lesz a párt hivatalos jelöltje, akit eddigi nagy szolgálataiért és a párt érdekében kifejtett tevékenységeért támogat.

Hir szerint *Orley* Kálmán is fellép újból a margittai kerületben. Ez azonban még bizonytalan. Megválasztása nagyon kétséges.

A delegációk.

A magyar delegációk külügyi albizottsága tegnap délelőtt 11 órakor ülést tartott, melyen a delegáció plenuma elé terjesztendő külügyi jelentést hitelesítették. A jelentést *Falk* Miksa előadó készítette. Az ülésen a közös kormány részéről *Goluchowski* és *Kállay*, míg a magyar kormány részéről *Szell* Kálmán volt jelen. A Kossuth-párt részéről mint »inspekciós» *Rákosi* Viktor képviselő hallgatta végig az ülést.

Déli 12 órakor a hadügyi, egy órákor pedig a tengerészeti albizottság tartott ülést, melyen a hadügyi illetve tengerészeti jelentést hitelesítették.

Délután 4 órakor a négyes albizottság fog egybegyűlni, hogy a Bosznia-Hercegovináról szóló jelentést hitelesítse.

A fogyasztási szövetkezetek ellen.

A merkantil körök újból intéztek kirohanást a fogyasztási szövetkezetek ellen, ezúttal Aradon. Ertekezletet tartottak *Sándor* Pál vezérlete alatt s nagy jajgatás után elhatározta az értekezlet, hogy: 1. fölratot intéz a kereskedelmi miniszterhez oly intézkedés érdekében, hogy a fogyasztási szövetkezetek üzleteiket csakis tagjaikra terjeszthessék ki, csak azoknak adhasanak el árukat; 2. megkeresi a belügyminisztert az iránt, miszerint rendelettel meghagyassék, hogy a *közigazgatási tisztviselők a községi jegyzők, valamint a községi előjáróságok tagjai a fogyasztási szövetkezetnek se alapításában se vezetésében ne vehessenek részt*. Fájhat az aradi kalmároknak, hogy felébredt az öntudat a nép igazi barátaiban s ezek a nép megmentésére tömörülnek s kiragadni igyekeznek karmaikból eddigi áldozataikat. Az azonban már tulmegy minden képzeleten, hogy a köz- és magántisztviselők polgári integritását is megmerik támadni. Erre semmi joguk nincsen. Okuk azonban annyiban lehet, hogy a szövetkezeti mozgalomban mindinkább élénk részt

vesznek már a köz- és magántisztviselők. Remélhető, hogy az aradi kirohanás nem fogja megfélemlíteni a minisztert s a fogyasztási szövetkezetek tovább is fognak virágozni.

A kiegyezés.

Az osztrák és a magyar miniszterek ma folytatták a tanácskozásukat. A pénzügyminiszteriumban *Körber* miniszterelnök és *Böhm-Bawerk* osztrák pénzügyminiszter tanácskoztak *Lukács* László pénzügyminiszterrel, míg a kereskedelmi miniszteriumban báró *Call* osztrák kereskedelmi miniszter és *Láng* Lajos értekeztek egymással. Ezeket a tanácskozásokat megelőzőleg a miniszterelnökségben *Szell* és *Körber* körülbelül egy órahosszat értekeztek.

A fogyatékos törvény.

Orley Kálmán lemondása s a tegnap kihirdetett kuriai ítélet alkalmából a kormányparti *Pesti Napló* a következőket írja:

Természetesen a *kuriai bíráskodásról* van szó. Erről a törvényről az alig félesztendő gyakorlat tűzpróbája alatt is kiderült, hogy szerkezetének bonyolultsága itt is, ott is fogyatékoságot takar. Azon már tul vagyunk, hogy alaki okokon, formális finomságokon mult nem egy beteg mandátum épségben maradása. Valamint hogy abba is beletörődött már a közvélemény, hogy a megtámadott mandátumok sorsának eldőlését, — amennyiben tudniillik vizsgálat van elrendelve az ügyekben, — majd csak megérjük valaha, úgy az országgyűlési ciklus végetáján. De most egy új »jó» oldala a törvénynek domborodott ki. A kuriai bíráskodásról szóló törvény ugyanis megadja a visszaélések vagy más törvénybe ütköző eszközök segítségével megválasztott képviselőknek a módot, hogy még ő kerekedjék felül a jogosan peticionálókon. Amikor tudniillik olyan eklatánsok a bizonyosságok, hogy a mandátumnak kikerülhetetlen sorsa a megsemmisítés, akkor a megtámadott képviselő, ha van benne egy kis humor, egyszerűen az ítélet kimondása előtt: lemond a mandátumáról. Igaz ugyan, hogy az ítéletnek se volna más eredménye rája nézve, mint képviselőségének elvesztése, de a megelőző lemondással mégis megmenti azt, ami még megmenthető: — a pénz, s azt a jogot, hogy az új választáson újból felléphet. Mert a lemondás folytán tárgyalanná válván a petíció, a költségeit is azok viselik, a kik a

Jeanne: Azért jó barátok maradunk.

Julien: Bizonyára. Egyébként . . . a jövő sok titkot rejt magában . . .

Jeanne: Mit akar ezzel mondani?

Julien: Ó, semmit, semmit! Csak azt akarom mondani, hogy a jövőnek meg vannak a titkai, a meglepetései . . . hogy a férjhezmenete után is fognak még találkozni bálokon . . . s aztán . . . chi lo sa? mondja az olasz.

(A zenekar keringőbe kezd. *Julien* gyorsan távozik, macchiavellisztikus pillantást vetve *Jeanne*-ra.)

II.

(Öt évvel később. Bál ugyanott. *Julien* ur s *Dumontné* asszony beszélgetnek.)

Julien: Szeretném végre megmondani önnek asszonyom azt, ami a szívemen fekszik. Nem könnyű dolog . . . igazán nem könnyű . . .

Dumontné: Olyan komoly dolog, amit mondani akar?

Julien: Igen is, nem is . . . ahogy veszi az ember.

Dumontné: Nos, nos, hallgatom . . . Ilyen régi jó barátjától mindent meghallgathat az ember . . .

Julien: Igaz. Régen ismerjük egymást, majd tíz éve. Ön még süldő leány volt,

mikor először táncoltunk egymással s attól az időtől fogva . . .

Dumontné: Ettől az időtől fogva ön volt a legkedvesebb táncosom. Önnel valódi gyönyörűség bosztont táncolni. Az ember csak úgy siklik, csak úgy repül tova a parketten . . . A lába alig éri a földet, csak úgy lebeg! Nem is tánc ez már, hanem álom . . . Az ember azt hiszi szárnya van!

Julien (öntudatosan): Ugy-e? Nekem esodálatos tehetségem van e tekintetben! A barátaim próbálgatnak utánozni, de hiába. Most már ötödik éve, hogy ön hozzámment ehhez a Dumont urhoz, ehhez a Dumonthoz, aki . . . megmondhatom, hiszen magunk között vagyunk . . . nem épen . . .

Dumontné (félbeszakítja): Nem engedhetem meg, hogy a férjemről rosszat beszéljen!

Julien: Jó, hagyjuk ezt. Mikor ön hozzámment Dumont urhoz, én érthetően tudtára adtam önnek azt a szomorúságot, azt a csalódást, amit a házassága miatt éreztem. De . . . most már megvallhatom . . . a reménynek egy kis szikrája folyton ott izott a szívemben . . .

Dumontné: Remény? Mire? Nem értem.

Julien: Nos, azt mondtam magamban, hogy egyszer bizonyára elkövetkezik a nap, amikor ön boldogtalannak fogja érezni magát s szükség lesz barátára, bizalmas emberre, mert az

ön korában az ember nem élhet szerelen nélkül . . . S reméltem, hogy ekkor reám fog gondolni.

Dumontné: *Julien* ur, én szeretem a férjemet. Nem flirtolok.

Julien: Szereti a férjét! S hogyan gondolkodik *Perczin* urról?

Dumontné: *Perczin* urról? Hogy jut az eszébe éppen ő?

Julien: Régi barátja előtt csak nem akar megint diplomáztatni? Hiszen látom, hogy *Perczin* mindeasutt a nyomában van önnek, mindig együtt vannak, szóval . . . udvarol önnek.

Dumontné: Nos, és?

Julien: Nos, én a *Perczin* ur szerepét magamnak szántam. Azt hiszem, régiebb jogaim vannak . . . Emlékezzék csak rá, hogy hány éve táncoltunk már együtt . . . S ön sohasem gondolt arra, hogy én . . .

Dumontné: . . . hogy ön átvehetné az udvarló szerepét?

Julien: Igen.

Dumontné: Nem; ez sohasem jutott eszembe.

Julien: S miért nem?

Dumontné: Nem tudom . . . Tudja, mi fiatal asszonyok osztályozzuk az udvarlóinkat. Azt mondjuk: ez diskrét, hű barátunk lesz; az csapodár ember; amaz mindent kifecseg; emez féltékenyebb a saját férjünkkel . . .

mandátumot megtámadták. A megtámadott képviselő a külszin dekórumának teljes megőrzésével visszavonul s jót nevezhet a markába, míg a peticionálók úgy fizetnek, mintha igazán ők követték volna el a suskust.

Aminthogy ez az eset történt ma, amikor a Kuriának ítéletet kellett volna mondania a *margittai* mandátum ügyében. Az ítélet minden bizonyossággal megsemmisítette volna a mandátumot. Ezt látta előre *Orley* Kálmán, a megtámadott képviselő is, ezért a tizenkettedik órában fogta magát, hirtelen elhatározással megírta lemondó levelét gróf *Apponyi* Albertnek, a Ház elnökének s a házelnök csodálatraméltó készséges sietséggel juttatta a lemondó levelet — melyet a Ház még tudomásul nem vett — a Kuriához; még éppen jókor, hogy a megpeticionált képviselő megmenekülhessen az ítélettől és a költségektől, amiket így szépen rásóznak a jogosan peticionálókra.

Tévedtek tehát, akik azt hitték, hogy a kuriai bíraskodásról szóló törvény életbelépése a kortesfogások alkonyát fogja jelenteni. A törvény csak újabb fogásokat szült, köztük ezt az ékes példányt is, mely van olyan jó és humoros, hogy sűrűn fog követőre akadni. Mert, hogy a mai esetben nem véletlen, vagy csak szórványos jelenséggel van dolgunk, azt bizonyítja, hogy ez nem is az első ilyen eset. A szolnoki s a magyar-igeni beteg mandátumért is így kellett költséget fizetniük a peticionálókknak, mert ott is lemondott a megtámadott képviselő közvetlenül az ítélet előtt, mely szintén bizonyára a megsemmisítésre szólt volna. Ez a fogás különösen alkalmas arra, hogy egész taktikázással fejlesszék ki. A lemondott képviselő elvégre újból felléphet s újból megválaszthatják. Ha ezután ezt a választást is megtámadják petícióval, lehet huznivalasztani az ügyet s mikor aztán elkövetkezik az ítélet napja, gyors lemondással megint lehet menekülni a költségek elől, illetőleg megint rá lehet sózni a költségeket a peticionálókra, a míg azoknak elmegy a kedvük, vagy elfogy a pénzük a további peticionálásra.

Elég ennyi is, hogy tisztán álljon, hogy ebben a pontban is beteg a kuriai bíraskodásról szóló törvény. A tényleges gyakorlat unos-un-talan egy-egy újabb fogyatékoságát tárja fel. S ha a most fölöttart fogyatékoságon lehet is segíteni a törvény módosításával, (amire ugyanis sok helyen lesz szükség), vannak gyakorlati hibák, melyekre minden újabb fogyatékoság felderülésekor rámutatni el nem mulaszthatjuk. Ilyen első sorban, hogy a Kuria nem győzi a mandátumokról való bíraskodással járó sok munkát s a legfelső törvényszéken garmadába gyűl a restancia, anélkül, hogy a mandátumok sorsát azért el tudnák intézni. A rögveteg munkaszaporodást megérzik az Itélőtáblák is,

Julien: S én?

Dumontné: Ön...? Ej no... Ön nem számít... Ön az az ur, akivel tánczolunk.

Julien (boszusan): Ejh, tréfa ez kérem? Ezt már egyszer mondta, ugyanitt, öt esztendővel ezelőtt... s kétszer ugyanaz a tréfa...

Dumontné: No de egész komolyan beszéllek. En önt csak bálon láttam... csak mint tánczost ismerem... Sohasem láttam másképp, mint frakkban, fehér nyakkendővel... Ön tánczol keringőt, bosztont, ön rendez a négyest, vezeti a kotillont... Nem tehetek róla: az én szememben ön az az ur, akivel tánczolunk.

Julien (elfojtott haraggal): Tehát így áll a dolog? Jó! Többet soha önnel nem tánczolok... hallja? Soha! Marsacnéval, az ön kedves barátjával fogok tánczolni! Vele is tánczoltam már süldő leány korában. Majd meglássuk, neki is az az ur lesz-e, akivel csak tánczol az ember. (Hidegen meghajítja magát s méltóságos lépésekkel távozik.)

Dumontné (egyedül): Szegény ember! Nem érti meg, hogy csak bókot mondtam neki... mert a tánczon kívül... Ah, ne is beszéljünk róla. (A legyezője mögött, rövid, vad kacagást hallat.)

melyek a Kuria megbízásából a vizsgálatot a helyszínen teljesítik s amelyeknek bírásztintén elvonja a rendes ügy-elintézésről a tengeri kikötőként elnyúló tanukihallgatások és helyszíni szemlék sorozata. Gyakorlati nehézség és fogyatékoság így torlódik egymás tetejébe s azoközben diadalukat ülhetik a fogások is, a melyek pajkos koboldként üzik játékukat a bonyolult törvény szövevényének hézagai között.

Gravosa contra Fiume.

A közös boszniai kormányzat közlekedésügyi politikája az újabb időben tudvalevőleg arra irányul, hogy az okkupált tartományokat vasutakkal, a dalmát tengerparttal hozza közvetlen összeköttetésbe. E törekvések jogosultságát tagadni nem lehet, mert Bosznia és Herzegovina gazdasági fejlődésének nagy érdeke, hogy az Adria legközelebb eső kikötői számukra könnyen hozzáférhető legyenek. De nem volna szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a bosnyák-dalmát vasuti összeköttetések nagy csorbát ütnek Fiume és a magyar államvasutak érdekein, a mennyiben eddig Fiume volt a boszniai kiviteli cikkek, első sorban a faneműek lerakódó piaca, a honnét a hajón szállítás történt. Ezért a bosnyák-dalmát vasutak kiépítésével egyidejűleg Boszniától Fiuméba is egyenes vasuti összeköttetést kellett volna létesíteni, az ogulin-bihácsi—szerajevói vasut kiépítése útján.

A fiumei kereskedelmi kamara valami másfél évtized óta sürgette az ogulin-bihácsi vasut kiépítését.

E sorok írója 1894-ben e helyett, mint a kitzött célznak sokkal inkább megfelelőt s mivel a bugojno—spalatói vasut már akkor kisértett, — a sajtóban a vonalnak Biháctól Szerajevóig való egyenes meghosszabbítását javasolta. Azóta a fiumei kamara és a fiumei Lloyd-társulat is magukévá tették ez eszmét s az osztrák kormányval a dalmát vasu ak tárgyában folytatott döntő tárgyalás alkalmával Hegedüs miniszterhez fölterjesztést intéztek, e vonalat kérvén ekvivalens gyanánt a bugajno—spalatói vasutért.

Ismeretes, hogy e helyett megkaptuk a szerajevó—limi vonalat, a mely azonban épp úgy fogja szolgálni az osztrák, mint a magyar érdekeket, továbbá a samac—doboji, teljesen jelentéktelen rövidítést jelentő, transzverzális vasutat.

Még korábban kapott fölhatalmazást a közös pénzügyminiszter a gabella—gravosai, illetve kattarói vonal kiépítésére, a melyet már át is adtak a forgalomnak. A kérdéses törvényjavaslatot azzal is indokolták annak idején, hogy a vasut a magyar forgalmi érdekeket nem károsíthatja s az tisztán sztratégiai jelentőségű. A napi sajtóban rámutattak, hogy e vasut tényleg károsítani fog bennünket. Kifejtették, hogy annak a kiépítése előtt Bosznanak csak két kikötője volt: Fiume és Metkovics.

Az utóbbi a Narenta alsó hajózhatóvá tett folyásánál fekszik, de eltekintve aítól, hogy ismételen eliszaposodott a folyó medre s a forgalom a kotrás befejeztéig szünetelt, Metkovicsot a tengeri gőzösök nem kereshették föl, csak apró, sekélyjárú parthajózási gőzösök vagy vitorlások. Metkovicsból ennél fogva csak apró vitorlásokkal van fakivitel a szomszédos olasz partvidékre, míg a távolabb fekvő külföldi piacokra rendelt faeműeket, így különösen a Franciaországba szánt dongát, előbb Triesztbe vitték a Lloyd kis hajói s onnét szállították tovább tengeri hajókkal. Ezek a nehézségek bénítólag hatottak a metkovicsi átmeneti forgalom fejlesztésére s a dongától eltekintve, Fiume volt a bosnyák fakivitel kikötője.

A gabella—gravosai vasut hátrányokra fölforgatja ezt az állapotot. Akkor érdekelt helyről lezáfolták az érveléseinket. A tapasztalat mutatja milyen jogosan. A bosnyák fakivitel a vasut kiépítése óta mind rohamosabban Gravosa felé veszi útját; egy fiumei hajóügynöközég most egyszerre hét tengeri gőzöst keres fűrészelt faneműek szállítására Gravosából Nyugat-Európába, főképp An-

gliába. Természetes, hogy a kivitel közvetlenül Fiume elkerülésével fog történni. A dolgok e folyamata különben minden gondolkozó fő előtt előrelátható volt; mert a gravosai kikötő az új összeköttetés révén vasuton 281 kilométernyire jutott Szerajevóhoz, míg Fiume 699 kilométerre fekszik. Sőt Dobojs is 58 kilométerrel van közelebb Gravosához, mint Fiuméhez, s az arány még kedvezőtlenebb a hátrányunkra, ha tekintetbe vesszük, hogy a boszniai vasutak keskenyágányúak, tehát a Fiuméba való szállításhoz az árut át kell rakni, a mi költséggel jár.

Ma már a Dobojson alul fekvő egész vidék, tehát az okkupált tartományok legnagyobb része, Gravosa felé gravitál. Mi lesz, ha Spalatóba is kiépül bosnyák vasut? Fiume és a magyar utirány akkor teljesen elesik a bosnyák tengerentuli kivitel közvetítésétől; sőt az Ausztriával való forgalom is nem a mi vasuti vonalainkon, hanem Spalató—Trieszten át, tengeri uton fog lebonyolítódni. Eddig ha már Bosznia kereskedelmében az osztrák érdek és adminisztrációjában az osztrák elem dominált, legalább a forgalmat közvetítettük. Az új vasutak ettől is elűtnek bennünket.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Május 24. Önkéntesek majálisa.

Május 25. Szilgigeti-társaság közgyűlése a városházán d. e. 10 órakor.

Május 27. Katholikus majális.

Május 31. Értékezet a városi ingatlanok eladása tárgyában.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Weiszlovits Gyula szabadlábán.

Élénk emlékezetben van az a szerencsétlen kimenetelű párbaj, mely *Pallay* Lajos ügyvéd és *Weiszlovits* Gyula között folyt le igen súlyos feltételek mellett. *Pallay* Lajos volt az áldozat, s alig pár napja, hogy orvosai reményt fűznek életben maradásához. Átlőtt mellel, élet és halál között a város polgárságának őszinte részvéte közepett szállított hordágyon lakására és csakis az odaadó, lelkiismeretes ápolás adta vissza az életnek. *Weiszlovits* Gyula pedig közvetlen a párbaj megtörténte után *Ember* Géza vizsgálóbíró rendeletére vizsgálati fogságba helyeztetett a btkv. 141. §-ának 5. pontja alapján, mely ellen *Weiszlovits* Gyula közvetlen az elfogatás alkalmával tiltakozott és felebbezést jelentett be. Az ügy így került a kir. törvényszék vádtanácsa elé, mely a vizsgálati fogság fenntartása mellett döntött. Tekintettel azon körülményre, hogy bűnvádi eljárás alatt állt és az eljárás befejezte előtt újabb súlyos természetű vétséget követett el. Ezenkívül a vádlott a párbajt megelőző izgatott állapotban ellenségeit, illetve az ügyének elmérgesítőit fenyegette.

A kir. törvényszék vádtanácsának ezen a vizsgálati fogságot fenntartó határozatával tegnap foglalkozott a királyi ítélő tábla *Urban* Adolf kir. ítélőtáblai bíró elnöklete alatt, és tanácsülésében felülvizsgálat alá véve a vádtanács határozatát, megsemmisítette és *Weiszlovits* Gyulának szabadlábba helyezését rendelte el.

Az ügy elbírálásánál ugyanis azon elvi alapra helyezkedtek, hogy mivel a párbajszülte izgalmak és izgatott kedélyek teljesen lecsillapodtak, teljesen megszűnt a vizsgálati fogságot elrendelő paragrafusnak hatálya, mert az izgatott állapotban tett fenyegető kijelentések egyáltalában nem idézhetnek elő újabb vétségeket.

A kir. ítélőtábla ezen határozatáról tegnap délután 3 órakor értesítette *Ember Géza* vizsgálóbíró *Weiszlovits* Gyulát és tüstént szabadon bocsátotta.

* **Kidobott 2000 korona.** A színházépítés és Bazár-szoros kibővítése céljából szükséges kisajátítások alkalmából a *Mayr Sándor* és *Weiszlovits* Adolf részére megállapított összegeket Nagyváradi városa letétbe helyezte a törvényszéknél, illetve a nagyváradi kir. adóhivatalnál. Ez a letét azonban sokba került a városnak. A kir. adóhivatal ugyanis a letét után 2070 korona örzési díjat számított fel. A tanács felírt a pénzügyminiszterhez, hogy engedje el ezt a tekintélyes összeget, azonban tegnap megérkezett a városhoz a miniszter határozata, a mely szerint a kérelmet elutasítja, s a várost a 2070 korona megfizetésére kötelezi. — Ráállik erre is, hogy a várost az ág is huzzal!

* **A szerb király fogadott trónörökös.** Sándor szerb király nyilatkozott egy magas állású osztrák férfival szemben a szerb trónöröklés kérdéséről. Sándor a király a többi közt így szólt:

— A királyné ellenségei — mert vannak ellenségei, nem a saját hibájából és sajnos, Bécsben is vannak ilyenek — folyvást azt a reményt táplálják, hogy a szerb trónöröklés kérdése házasságunk békéjét meg fogja zavarni. Nos hát ezek teljesen hiú remények. Ez idő szerint — igaz — nincs trónörökös Szerbiának, de van hozzá remény, én legalább nem mondtam le a reményről, hogy a Gondviselés megfogja áldani házasságomat trónörökösrel. Ugyan micsoda képtelen helyzet volna az, hogyha trónörökösömöt kiszemelném és azután gyermekünk születnék. Nyolcz-tíz évvel előbb tehát nem lehet kimondani a végső szót e tekintetben. Ha nem lenne gyermekünk, akkor követni fogjuk azoknak a gyermektelen házasfeleknek példáját, akik gyermeket fogadnak örökbe, de gyermeket, nem pedig felnőttet, vagy serdülő korban levőt. Azt akarjuk, ha esetleg örökbe kell fogadnunk egy gyermeket, hogy az a gyermeki szeretet érzéseit táplálja irántunk és hogy mi is megszerethessük, mint a saját gyermekünket, tehát két-négy éves gyermek lehetne csak. Nos számíton: 8—10 év múlva 2—4 éves gyermek. Láthatja, hogy az, akit mi egykoron törvényes módon Szerbia trónörökösévé akarunk megtenni s akit mi jó szerbnek és magas hivatásához méltónak akarunk nevelni, még meg sem született. Világos ebből, hogy semmi sem korábbi, mint már most fölvetni a szerb trónöröklés kérdését.

* **Főszolgabírók választása.** Egyszerre két főszolgabíró állás üresedett meg Biharvármegyében, *Bölöny György* berettyóújfalui és *Ertsey Dezső* mezőkeresztesi főszolgabírók nyugdíjba vonulásával. Mindkét helyet a június hónapban tartandó megyegyűlésen tölti be a törvényhatóság választás útján. A mezőkeresztesi főszolgabírói állásra a vármegyei tisztikar egyik rokonszenves, derék tagjának: *Cziffra Kálmán* aljegyzőnek megválasztása biztos. — A választás eshetőségéhez képest valószínűleg szolgabíró választás is lesz.

* **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Alulírottak fájdalomtelt szívvvel tudatják a felejthetetlen jó édes anyá, anyós, nagyanya, szeretett jó testvér és rokonnak öv. *Mihálykövy Sándorné* szül. *Nyillas Karolinának* folyó év május hó 22-én, hajnali fél 3 órakor, életének 72-ik, özvegysege 35-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földimarádványai ugyanev hó 24-én, délelőtt fél 10 órakor fognak a régi Posta-utca, Gyurkovits-háztól a római kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Premontrei-rend templomában tartandó gyász-

szentmise után az olasz-i közsirkertben örök nyugalomra tételre. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyváradi, 1902. május 22. Az örök világosság fényeskedjék neki! *Mihálykövy Mária* férj. *Horváth Lajosné*, *Mihálykövy Anna*, férj. *Wagner Mihályné* mint gyermekei, öv. *Lander Jánosné* szül. *Vigh Emilia* mint mostohatestvér, öv. *Novobáczky Ferenczné* szül. *Nyillas Anna* és gyermekei, öv. *Mészáros Dánielné* sz. *Nyillas Amália* és gyermekei mint testvérek, öv. *Stiedl Ferenczné* szül. *Mánassy Juliánna* mint unokatestvér. *Horváth Lajos*, *Wagner Mihály* mint vő, *Horváth Mária*, *Horváth Anna*, *Horváth Aloiza*, *Horváth Dezső* mint unokák.

* **Egy protestáns lelkész ítélete a »Los von Rom« mozgalomról.** A »Teschener Zeitung«-ban egy protestáns lelképásztor így nyilatkozik:

»Ebben az egész izgatásban én nem látok mást, mint egyikét korunk ama betegségeinek (Zeitkrankheiten), melyek olykor-olykor a nemzetek életében megjelennek, a nélkül, hogy igazi okukat eltalálnók. Minket, evangélikus papokat, a hitfelekben való ez a gyarapodás egyáltalában nem örvendeztet meg és mi erre soha sem leszünk büszkéek; mert a terjesztők felfogásunk szerint oly emberek, kik a vallással a legközelebbi önzésesebb önzékedést üzik, hogy a nemzeti fanatizmust kielégítsék. Az egész nem egyéb mint dacz azokkal a magasabb körökkel, kik a politikai életben a konzervativizmus bölcs elveinek s a viszonyokra való tekintetnek hódolnak. Hogyha ez a mozgalom az osztrák kormány és Róma konkordátum-kötésének vagy a pápai tévmentesség kimondásának idejében keletkezik vala, talán érthetőbb lett volna; de most a kath. egyházban nem történt semmi, a mi komoly alkalmul szolgálhatna az elszakadásra. A hitsorsosokban való gyarapodás, ha szabad így nevezni, nekem olyannak látszik, mint a piszkos iszap, melyet a vihar által feldult folyam a szomszéd réjtjére dob, nem termékenyítve, hanem berondítva. Igaz ugyan, hogy nekünk evangélikusoknak úgy látszik, mintha a mi vallásunk az emberi szellemnek, kutatásra és világnézet észszerű alkotására nézve, több szabadságot adna, mint a katolikusoknak az ő vallásuk; de ez a haszon is (Vortheil) jó és rossz oldalú. Fődolog marad, hogy az ember, a ki vallását változtatja, ezt tisztán vallási meggyőződésből és lelkesedésből tegye. A Wolfianusok rómaellenes mozgalomában én nem látom a mi evangélikus reformátoraink szellemét, hanem csak politikai dühöngését (Rasen) oly egyéneknek, kiket a németiség (Deutschthum) nagysága eszeveszettekké tett. Ehhez nem kell kommentár.

* **Pozsony város a titkos szavazás mellett.** Egyik közelebbi közgyűlésen elhatározta Pozsony városa, hogy a képviselőházhoz és az özsministeriumhoz feliratot intéz egy új választási törvény alkotása iránt. A felirat beisméri, hogy az 1899. évi törvény sokat javított a régi rendszeren, azonban a képviselőház még mindig nem képviseli a nemzet akaratát. Az új törvény a következő alapon nyugodnék: 1. A választások községenként és az egyes községekben foganatosítottassanak. 2. A választások titkos szavazás alapján vitessenek keresztül. 3. A választókerületek a választók számára való tekintettel, újból alakítottassanak. 4. A cenzus egységesítettessék. 5. A választói jog a cenzus lehető leszállítása által kiterjesztessék. — Pozsony város feliratát pártolás végett Nagyváradi város törvényhatóságának is megküldötte.

* **Csalás a telefonon.** Bud-pestben az Andrássy-uti vendéglős kellemetlen megfigyelést tett az utóbbi napokban. Üzletének forgalma éppen nem emelkedett, de a számlák, a miket a fűszerkereskedőtől, a mézáróstól, a hentes-től, a péktől kapott, folytonosan magasabb összegről szóltak. Kutatta, kereste az érthetetlen emelkedés okát. Tegnapelőtt végre megtudta. A főpinczére, Gaál Andor künn állott a vendéglő bejárója előtt. A járda szélén akkor

állította meg egy belvárosi sajtkereskedő kocsis a kocsiját. Belenyult a kocsi belsejébe és kihalszott egy jókora nagy csomagot. Ebben a pillanatban melléje lépett egy öklömnnyi gyerek-ember s rászólt a kocsisra:

— Maga hozta a tíz kiló sajtot?

— Igen, — felelte a kocsis.

— Nos, adja ide. Itt az elismervény róla.

A fizetőpinczér erre tüstént nyakoncsipte a kis legényt s bevittette a főkapitányságra. Itt kihallgatták a csalót, a kit *Nederofszky Pálnak* hívnak. A gyerek bő részletességgel elmondta, hogy mint követte el ha madmagával a csalásokat, a melyek eddig mindig beváltak. Egyik társa, akit *Oncsek Jánosnak* hívnak, bement valamelyik kávéház nyilvános telefonjához. De óvatosak voltak szörnyen. *Nederofszky* az utcán maradt s arra ügyelt, hogy nem megy-e véletlenül arra a vendéglő valamelyik alkalmazottja. Harmadik társuk, *Frenyovszky Vincze* ezalatt a vendéglőben ült a telefon közelében s miközben látszólag nyugodtan itta sörét, a telefonot figyelte meg. *Oncsek* pedig egyszerűen fölcsegett a vendéglősnek valamelyik előttük ismert szállítóját és rendelt nyakrafőre. Majd sonkát, majd tíz rud szalámit, pezsgőket. Ott a rendelést gyanutlanul átvették s a kért holmit többnyire kocsin elküldték a vendéglőbe. Akkorra már ott termett a három tolvaj. A kocsisat megszólították s miután pontosan megmondhatták, hogy mit várnak, a kocsis gyanutlanul kiadta nekik a kicsalt árukat. A temérdek enni és inni valót aztán orgazdáknál olcsó pénzért értékesítették. *Nederofszkyt* a rendőrség letartóztatta. A másik kettőt a detektívek keresik.

* **Eljegyzés.** *Frauenhaar* Alfréd nagyváradi nyomdász eljegyezte e hó 20-án *Himler Aron* kedves leányát *Herminát* Aradról.

Igazságszolgáltatás.

Zsurfix Sára méninél.

Az oláh karácsonyi ünnepek előtt *Andru Juon* bihari lakos örömmel értesítette kebelbarátjait, köztük *Bulza Tódort* is, hogy *Sára* néneje hajlandónak nyilatkozott lakószobáját a fiataloknak átengedni a karácsonyi ünnepek alatt tartandó »zsurr«-ra, vagy mint *Juon* mondá, »zsurrfix«-ra.

Meg is volt a legények gyönyörűsége s a faluban egyébről sem folyt a beszéd, mint a *Sára* néni zsurrfixjáról s karácsony reggelén el vitte mindegyik legény a reá eső három liter palinkát. Viszont a leányok és menyecskék az ünnepi kalácsok színe-javát szállították be *Sára* nénihez, hadd legyen mit harapni a legényeknek.

Templom után össze is gyűltek a meghívottak és miután *Andru Stefan* tisztességtudóan felkészöntötte *Sára* nénit, mint a kinek jóvoltából e kedélyesnek ígérkező mulatságot rendezhették, hozzá kezdtek a tánczhoz, melyhez két vályogvető repedthangu hegedűje adta a taktust. *Vigan* folyt a multság, s a hajnal kinyult harmadnap reggelig s talán még ekkor sem untak volna bele a dáridóba, ha egy kellemetlen incidens véget nem vet a jókedvnek s szét nem riasztja a fehérsépet.

Andru Juon és *Stefannak* ugyanis, kik a rendezői tisztet töltötték be, kezdett *Bulzan Tódor* garázdálkodó magaviselete terhőkre lenni. Több ízben felszólították már, hogy viselkedjék csendesen, de a barátságos intés olaj volt a tüzre és *Bulzan* még jobban ordított. Szót szó követett s a figyelmeztetések vége parázs kis verekedés lett és *Bulzan* ugyancsak véresen hagyta el a küzdteret.

Ezen zsurrfixi verekedés miattült tegnap a vádlottak padján *Andru Juon* és *Andru Stefan* vádolva súlyos testisértés büntetével.

A kir. törvényszék bűnösöknek mondta ki a zsurrfix rendezőt és *Andru Juont* 8 havi és *Andru Stefan* 7 havi börtönrre ítélte.

A vádlottak felebbezték.

Csak a fiskális díját sajnálom. Zsarolás miattült az atyafi a törvény előtt s folyton izgett-mozgott a védbeszéd alatt és egyre csóválgatta fejét. A vádlottnak különös viselkedése

végre is kihozta türelméből a bírót s megszólította a türelmetlenkedésért.

Rövid ideig nyugodtan ült, de midőn látta, hogy védő ügyvédje ugyancsak kriminalisan védi az ő bűnét, melyet már be is ismert, újból erőt vett rajta az előbbi idegesség és csak akkor nyugodott meg, midőn ítélethozatalra félrevonultak a törvényszék tagjai.

Türelmesen hallgatta végig az ítéletet és egykedvűen vette a kapott büntetést is, csak az ítélet utolsó pontja ellen volt kifogása, mely a védő ügyvéd honoráriumát állapítja meg.

A fiskálisnak megítélt díj nézete szerint túl magas volt s jóllehet az ítéletben megnyugodott, a fiskálisnak fizetendő összeg miatt nagy fejesóválások között hagyta el a termet.

Alig ért azonban a folyosóra, tüstént elpanaszolta a baját a szolgának:

— Tudja barátom, a büntetés nem is olyan sok, azt majd csak kiheverem, de a fiskális díja, na ez már szörnyűség! De tudtam én ezt előre, mert nagyon neki tüzessédt a beszédnek.

MULATSÁG

A katolikus majálisra nagyban folynak az előkészületek, általános az óhaj, bár csak az idő is tenne már némi előkészületet a kiderülésre! A jó hangulat mellé, melyet fergeteg sem moshat el a katolikus majálisról, jól esnek egy kis jó idő is. — A meghívók már expedáltak; ha valaki tévedésből nem kapta volna meg meghívóját, sziveskedjék címét szerkesztőségünkkel közölni.

Meghívó. A Nagyváradi-Velencei Földmívelők Olvasó köre folyó évi június hó 1-én, vasárnap, könyvtára javára a Box János vendéglőjében zárkórú házi mulatságot rendez, a melyre az érdeklődők ez uton is meghívotnak. Belépti díj személyenként 1 korona.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Kurucz Feja Dávid.

Szombat: Faust. (Jocks Irma és Kertész Odön vendégfőléptével.)

Vasárnap (d. u.: Bibliás asszony. este: Rezervisták.)

Szegény Jonathán. Szegény Réthy Laura, nem pedig szegény Jonathán. Mert az csakugyan részvétet érdemel, ha valakit vendégművésznek léte olyan botrányosan csekély számu közönség hallgat végig, mint a hányan tegnap lézengtek a színházban. Így hát a művésznek búcsufellepte meglehetősen szomorú volt, azonban remélhetőleg nem erről fogja megítélni R. Réthy Laura azt az őszinte elismerést, melylyel Nagyváradi egész közönsége az ő művészetére iránt viseltetik. Tegnap is a csekély számu közönség folytonos tapsokkal tüntetett a kiváló primadonna ügyes Harrietje mellett. A többi szerepben kiváltak Szathmáry, Pintér, Amon Margit, Bérczy Gyula és a hat diákkisasszony.

Színházi hírek. Ma este Fényes Samu nagyhatású drámája a *Kurucz Feja Dávid* kerül színre a színházban. Szombaton a „Faust” operát adják elő Jocks Irma és Kertész Odön vendégjátékával. Vasárnap délután a népszerű *Bibliás asszony*, este a *Rezervisták* darabok kerülnek színre.

Faust két érdekes vendégjátékkal.

A Szigligeti-színházban kiválóan érdekes operaelőadás lesz szombaton este. Gounod hatalmas operája „Faust” kerül színre két érdekes vendégjátékkal. Jocks Irma lesz az egyik vendég, aki olyan szép sikerrel mutatkozott be a mult-

kor a nagyváradi közönségnek. A fiatal művész Odön Margit szerepét éneklé. A másik vendégművész Kertész Odön lesz, a kiváló tenorista, a m. kir. Operaház jeles művésze, aki annyi világhíró tenorista közt megtudta őrizni a budapesti közönség szeretetét és nagybecsülését. A színházvezetőség, mely minden lehetőt elkövet a szezonvég élénkítésére, bérletfolyamban tartja meg a szombati előadást is. Jegyeket már ma lehet váltani a „Faust” előadására.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 232.

Pótbérlet 33.

Ma, pénteken, 1902. május 23-án Kurucz Feja Dávid. Dráma.

SZEMÉLYEK:

Feja Dávid, Kassa főbirája	—	Szarvasi Sándor
Fejáné, az édesanyja	—	Somogyiné
Judit, Feja felesége	—	E. Kovács M.
Böske, a huga, árva	—	H. Novák Irén
Gábor lantos	—	Tóth Elek
Ráskainé	—	László Irén
Petneházi Dávid	—	Kovács Lajos
Esze Tamás	—	Bognár János
Karaffa Antonio	—	Peterdy S.

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Korszék 1 frt 20 kr., Tamlászek 1 frt. Erkelvülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkelvülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztáryítás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, május 24-én

FAUST.

Opera.

IRODALOM.

Irodalmi ünnep Egerben. A kath. írók és hírlapírók Országos Pázmány-Egyesülete megkezdett helyes eljárásához híven, mely szerint választmányi ülésait az ország különböző városaiiban felváltva tartja, legközelebbi ülése helyéül Egert választotta. Az ülés, mely tulajdonképen egy kis irodalmi ünnep jellegű, birand, május hó 25-én d. u. fél 5 órakor tartatik meg a Liceum dísztermében. Az *Egri Dalkör* szives közreműködése mellett a tárgysorozat szerint dr. *Párvy* Sándor üdvözlő beszédén kívül dr. *Margalts* Ede, az egyesület elnöke, budapesti egyetemi tanár (világi), dr. *Huttkay* Lipót jogtanár, *Bán* Aladár (világi) és dr. *Vrabély* Armand (világi) fognak felolvasásokat tartani. Ülés végeztével a Koronában, a jogakadémiai polgárság nyári mulatságán megjelenve, társas összejövetel lesz. — A részletes program legközelebb adatik ki.

Magyar Remekírók. Magyar könyvnek régen volt már oly fényes sikere, mint a *Franklin-féle Magyar Remekíróknak*. Kedvező jelenség ez a magyar olvasóközönség nemzeti érzületére nézve ép úgy, mint irodalmi izlésére nézve. A mai kozmopolita gondolkodás mellett, az irodalmi izlés aberrációi közepette jóleső érzéssel tölti el minden magyar embert az a tudat, hogy a nemzeti klasszikusok nemcsak, hogy száműzve nincsenek a magyar házakból, hanem ezeknek szeretettel gondozott családtagjai, a kik táplálják és fen tartják a nemzeti érzést, a magyar gondolkodást, gyönyörködteinek és lelkesíteneik, vigasztalnak és erőt adnak egy szebb jövőben való hithez. Megnyitják a sziveket a

poézis örökhatalmu varázslatával; oly nyelven szólnak, melyek dallama a magyar eraber lelke mélyéig hat el; magasan lobogtatják a tudás fáklyáját, hogy világosság legyen a magyar elmékben. Lapunk, mely örömmel karol fel minden érdekes ügyet, szivesen egyengeti utját a *Franklin-féle Magyar Remekíróknak* a magyar közönséghez. Tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert a *Franklin-féle Magyar Remekírók* első egyöntetű kiadása az összes magyar klasszikusoknak s mint ilyen a szó legszorosabb értelmében nemzeti mű. Lapunk kiadóhivatala utján 3 koronás havi részletfizetés mellett rendelhető meg a *Franklin-féle Magyar Remekírók*; e végből a jelen számunkban levő hirdetés rendelőlapja kivágandó és aláírva lapunk kiadóhivatalába küldendő.

TAVIRATOK.

A kath. kongrua ülése.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.) A kath. kongrua bizottság *Samassa* József egri érsek elnöklésével Timon előadásában tegnap kezdette meg a nagyobb egyházi javadalom jövedelmeinek megállapítását.

Kolozsváriak audencián.

Budapest, május 22. Ő felsége a mai utolsó kihallgatáson együttesen fogadta Kolozsvár küldöttségét, mely a Mátyás-szobor leleplezésére hivta meg. A küldöttséget Hegedüs v. b. t. t., országgyűlési képviselő vezette s résztvettek benne Szvacsina Géza királyi tanácsos polgármester, báró Feilitzsch Artur kamarás országos képviselő, dr. Márki Sándor egyetemi tanár t. b. tanácsos, Fekete Nagy Béla tanácsos, dr. Esterházy László főjegyző, Nagy Lajos univ. esperes. Hegedüs Sándor üdvözlő beszéde után az audencia a véget ért s a küldöttség a Muzeumba ment, hol a delegáció ülésén résztvevő Széll Kálmán miniszterelnök fogadta. A miniszterelnöknek Szvacsina Géza polgármester fejezte ki a szobor-bizottság és a város köszönetét azért, hogy a kormány 30,000 koronás adományával a szobor építésének befejezését lehetővé tette.

Miniszterelnökök konferálása.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.) Széll Kálmán miniszterelnök ma délelőtt Körber miniszterelnökkel konferált. Az osztrák és a magyar szakminiszterek is tanácskoztak a délelőtt folyamán. Széll és Körber miniszterelnökök, továbbá Lukács László, Böhm-Bawerk, Call báró és Darányi Ignác délután 3 órakor folytatták a tegnap megkezdett tanácskozást, mely este 8 órakor ért véget. Letárgyalták a komplexum legnagyobb részét. A fönmaradt részt hétfőn folytatják.

Diszszemle Loubet tiszteletére.

Pétervár, máj. 21. A Loubet elnök tiszteletére Krasznóje-Szelóban tartott diszszemle gyönyörű időben folyt le. Délelőtt 11 órakor Miklós csár az elnökkel kocsin megjelent a gyakorlótéren, a hol Alexandra csárna, az özvegy csárna és Feodorovna Jeliszaveta nagyhercegné is megjelent. A gyakorlótérre érve a csár rögtön lóra ült, míg Loubet elnök a csárna balján a Daumont-fogatu kocsiban foglalt helyet. A szemle azzal kezdődött, hogy a csári pár, Loubet elnök és a csári család tagjai elhajtattak a négyoszögben felállított csapatok arczéle előtt. A csapatok lelkes hurrá-

val üdvözölték a csári család tagjait és az elnököt. A csárné és Loubet elnök azután a császár sátrába vonultak, mielőtt a császár szemlét tartott a csapatok fölött. Az összes csapatok főparancsnoka Nikolajevics Miklós nagyherceg, a lovasság főfelügyelője volt. A császár mögött a nagyhercegek és a kíséret sorakozott lóháton. A szemlében résztvett 56 és fél zászlóalj, 36 lovasszázad, 12 kozákszotnya és 266 ágyu. A szemle lovassági rohammal végződött. (M. T. I.)

A teríteti Erzsébet szobor leleplezése.

Budapest, május 22. (Saját tud. táv.) Terítetben ma leplezték le nagy ünnepek között Erzsébet királyné emléké szobrát.

A spanyol király a viadalon.

Madrid, május 22. A király nagykorúsítása alkalmából tegnap rendezett bikaviadalokon jelen volt a király, a királyi család tagjai, az idegen hercegek és a nagykövetek. A királyt lelkes ovációkban részesítette a közönség. Délután a király búcsúhallgatáson fogadta az idegen hercegeket, a kiknél azután búcsúlátogatást tett. (M. T. I.)

A hírlapok a pétervári pohárköszöntőről.

Páris, máj. 22. A lapok a pétervári pohárköszöntőkkel foglalkoznak. A Figaro azt hiszi, hogy a Pétervárott elhangzott pohárköszöntők az egész világon erős visszhangot fognak kelteni, mert azt bizonyítják, hogy a francia-orosz szövetség hű marad elveikhez és szándékaihoz. Oroszország és Franciaország hadserege pecsétje és zaloga a szövetség erősségének, a melynek főterekvése a béke megtartására irányul. Miklós császár is, az elnök is fontosnak tartotta, hogy megerősítse a kettős szövetség békés természetét, a melyet különben több senki sem von kétségbe. (M. T. I.)

NYILTTER.

Szolid, ügyes
keresztény leány
finom divatüzletbe
felvétetik.
Czím a kiadóban.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűz z e l - v a s s a l.

Írta: Stenkiewicz Henrik.

A katonák szaporán engedelmességek. Németek tüzet csináltak, mások tevé- és róka-bőrökből fekvőhelyet készítettek. A kapitány se törődött már a félholt emberrel, hanem leoldotta övét és a tűz mellé heveredett. Fiatal, formás testű, barnaképi ember volt, keskeny arccsal, sasorral. Szemeiben szenvedély s tűz lobogott, a tekintetéből sugárzott a becületesség. Erős bajusza és borotvátalan kinőtt szakállja korához szinte nem is illő komolyságot adtak az arcának. Két legény közben a vacso-

rát készítette. Hatalmas birkaezombokat raktak a tűzre, meg tuzokot, amelyet nagy gonddal koppasztottak. Az őrlüz vigan lobogott, piros fényt szórva a mezőre. A félholt ember is lassan magához tért. Vérbeborult szemei végig-kémltek a körülötte lévő arcokat, azután föl-tápáskodott. Az őrmester támogatta, egy másik katona botot adott a kezébe. Most már ki-egyenésedett, de az arca még vérvörös volt, az erei kidagadtak. Halkan, fulladozva mondta ki a szót: vizet!

Pálunkat adtak néki, s ő nagy kortyokban itta. Látszott rajta, hogy az ital erősíti, s most már tisztább hangon kérdezte, kiknek a hatalmában van?

— Megmentőid között vagy, mondta a kapitány s közelebb lépett hozzá.

— Hát nem ti vetettetek pányvát a nyakamba?

— Ne sértsd ilyen otromba gyanúsítással derék katonáimat. Mi karddal harczolunk, nem hurokkal. Gonosztevők rontottak reád, akik most ott fekszenek holtan, mint a levágott birka-k, s miközben így beszélt, odamutatott a domb oldalán fekvő hullákra.

— Akkor hát hagyjatok pihennem, mondta az ismeretlen.

Egy nyeregtakarót terítettek a földre, arra leült s egy darabig hallgatott. Javakorabeli férfi volt, szélesvállu, középtermetű, óriásokhoz illő izomzattal. Hatalmas, nagy volt a feje, barna arcszine, fekete szeme, mint a tatároké, ferde-metszésű keskeny ajkai fölött ritkás bajusz, amely csak a két lelógó végén volt sűrűbb. Arczáról bátorság és büszkeség sugárzott, oly kifejezéssel, mely egyben vonzó és visszariasztó volt: a hetman komoly méltóságával és a tatár durvaságával, kedélyességével és nyers vadságával. Most kissé megpihent, aztán fölállott s a helyett, hogy köszönetet mondott volna megmentőinek, az elesettek tetemeihez botorkált. Nevelletlen ficzkó! — dörmögte a kapitány. Az ismeretlen odahajolt a holttestek felé, mindenkinek az arcába nézett s úgy bölintett reá, mintha most már mindent tudna, aztán a kapitány felé indult, akinek nem igen tetszett ez a viselkedés. Gnyosan mondta: uraságod úgy látszik ösmerősöket keres a rablógyilkosok között, vagy imádságot mond lelkiüdvösségükért?

— Ön téved és mégsem téved, felelte méltósággal az idegen. Nem téved, mert valóban ösmerősöket keresek, de téved is, mert ezek a ficzkók nem rablógyilkosok, hanem a szomszédoknak, egy igen tisztelt nemesembernek a szolgálói.

— Jó szomszédok lehetnek maguk ketten. Az idegen keskeny ajkain sajtáságos mosoly futott át, s csak úgy a fogai közül dörmögte: ebben is téved azur! Aztán hangosabban szólott.

— Bocsássa meg igen tisztelt uram, hogy még nem köszöntem meg őszinte hálával a segítségét, amely a bizonyos halálból mentett meg. Az ön vitézsége nélkül keservesen meglakoltam volna azért a vigyázatlanuságomért, hogy elváltam az embereimről. Hálás leszek ezért a szolgálatáért. (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A vámilletékek aranyárkelet pótléka június hóban. A m. kir. pénzügyminiszterium a vámilletékeknek (züstben történő fizetésénél, vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlékát az 1902. évi június hóban tizenkilencz egy fél (19 1/2) százalékban állapította meg.

Zárlat alá vett község. Hosszuaszó biharmegyei községben a sertésvész szörványosan fellépett. A hatóság megtette a szükséges óvintézkedéseket s a községre a zárlatot elrendelték.

Az osztálysorsjáték húzása. A X. osztálysorsjáték első osztályának tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

20 000 koronát nyert: 47988.
2000 koronát nyertek: 49909 70074.
1000 koronát nyertek: 61775 81393 96076.
500 koronát nyertek: 18096 53096 58729 72445 82222 85548.
300 koronát nyertek: 2537 24865 39435 41850 42040 52532 52836 68284 68535 77732 81163 89324 90310 90562 96586.
100 koronát nyertek: 5817 11645 15302 20307 20650 21806 22245 25269 25574 28666 31734 32075 34230 39760 40327 45257 46223 49454 58454 59652 64494 69938 72702 76073 83600 86077 87924 88487 91318 92024 93182 95600 96299.
A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

Reich Jenő és Társa Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. — Értéktőzsde.

Budapest, május 22.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, május 22.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.
Káposzta, repce, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. május 22-én.

Magyar aranyárjádék 4%	120.50
Magyar koronajádék	97.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,75%	120.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,75%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.80
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémi-sorsjegy-kölcsön	202.—
Tiszszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcsön	162.—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	59.40
Osztrák államsorsjegyek	152.75
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	710.50
Osztrák hitelintézet részvény	686.75
Párisi vista	98.35
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.07
Németbirodalmi márka	117.82
London vista	240.35
20 márkás arany	28.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

658—1902. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhír teszi, hogy a nagyváradí kir. törvényszéknek 1902. évi 8272. számú végzésével Dr. Stokker József ügyvéd által képviselt Vb. Mertz Nándor csődügyében leltározott 4675 kor. 38 fill.-re becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróóság 1902. VI. 1168. számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak Nagyváradon, Nagykörös-utca 718. számú házban és üzlethelyiségben leendő megtartására határidőül 1902. évi május hó 23 és következő napjának délután 2 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, fűszerárúk, pénzeszekrény, borok, üzleti berendezés s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1902. évi május hó 16. napján.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1902. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	2 13	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 12	5 3	6 17	11 10	P.-Ladány ind.	4 1	1 24	5 35	10 53	2 29	6 05
Rákos >	7 02	8 51	2 13	6 06	9 28	—	Jegenye >	—	—	7 59	1 35	7 21	—	Debreczen >	5 03	2 33	6 26	11 44	3 36	7 42
Ujszász >	8 28	10 59	3 36	8 40	10 54	—	B.-Hunyad >	—	6 11	8 37	2 05	7 58	12 23	Ermihályfalva érk.	6 06	3 57	—	1 1	4 58	9 13
Szolnok >	9 07	11 31	3 59	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	6 40	9 19	2 38	8 37	12 55	Ermihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9 21	11 49	4 12	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 09	10 08	3 20	9 32	1 37		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
P.-Ladány >	10 43	2 12	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 32	9 49	1 50	Ermihályfalva ind.	6 17	11 17	3 14	5 27	9 14	—
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 44	10 07	2 03	Debreczen >	7 32	12 36	4 16	8 10	10 27	3 37
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	9 43	11 28	5 34
B.-Ujfalu >	—	3 12	—	1 14	—	6 15	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 26	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta.						
M.-Peterd >	—	3 25	—	1 28	—	6 31	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	4 09	10 44	2 32		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
M.-Keresztes >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 15	11 04	2 38	Debreczen i.	9 35	4 31	Nagy-Léta-	5 25	1 05	—
Bors >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	Sáránd >	10 18	5 16	Vértés ind.	—	—	—
Püspöki >	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	H.-Bagos >	10 28	5 26	M.-Pályi >	5 47	1 30	—
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	H.-Pályi >	10 45	5 45	H.-Pályi >	6 03	1 48	—
Nagyvárad ind.	12 21	4 10	6 46	2 06	2 18	12 12	Mező-Peterd >	3 29	—	12 17	—	11 50	—	H.-Pályi >	10 57	5 56	H.-Bagos >	6 18	2 05	—
V. Velence >	—	4 17	—	2 31	2 26	12 09	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 52	12 05	3 18	M.-Pályi >	—	—	Sáránd >	6 40	2 29	—
F.-Vásárhely >	—	4 28	—	2 42	—	12 38	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29	—
M.-Telegd >	12 51	4 50	7 15	3 03	2 51	1 10	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Vértés érk.	11 16	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13	—
Élesd >	1 04	5 08	7 28	3 21	3 05	1 41	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	Sáránd—Derecske—Derecske—Sáránd.						
Rév >	1 27	5 33	7 50	3 45	3 26	2 24	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	Sáránd ind.	10 23	5 26	Derecske ind.	6 1	1 49	—
Csucsá >	2 14	6 42	8 37	4 52	4 16	3 07	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09	—
B.-Hunyad >	3 10	7 55	9 33	6 01	5 47	4 04	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58							
Jegenye >	3 42	8 37	10 08	6 59	5 55	7 09	Rákos >	—	1 37	6 03	9 23	6 52	7 38							
Kolozsvár érk.	3 42	8 37	10 08	6 59	5 55	7 09	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 35	7 10	7 50							

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
 A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
 A †-tel jelzettek feltételes megállóhelyek.

ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesíti a n. é. közönséget, hogy tülhalmozott raktára miatt **színes selymeket, napernyőket és selyem blousokat** mélyen reducált árban ki-árusít. Mindenki saját érdeke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő cikkek nevezetesen gyönyörű francia batistok, a legújabb fekete és színes ruhakelmék, különlegességek batist-blousok és divatövekben, valamint női fehérnemű, vászon- és asztalneműek ósmert szolid szabott árakban kaphatók.

Minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. méter magas és 40 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint.

5 forint bevásárlásnál mineen ráfizetés nélkül egy ingyen fényképes mellítű vagy medailon, vagy nyakkendőttű.

A tavaszi szezon beálltával van szerencsénk raktárunkon levő legújabb saten, selyem, szövet és mosó blousainkat, nyakkendőket, divatos alszoknyákat, nap- és esőernyőket, sétapálcákat, gyermekruhácskákat, férfi, női és gyermek keztyűket és harisnyákat ajánlani, melyek a legjobb minőségben és legolcsóbb árban kaphatók. Nagy raktárt tartunk férfi, női és gyermek **fehérneműekben**, továbbá mindenféle gyermek játékszerekben, gyermekkocsikban és reformszékekben. Szobadiszek, faldiszek, pálmák, továbbá evőeszközök, utazó-kosarak és bőröndök **igen olcsó árban** kaphatók.

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy minden 5 frtos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszú és 55 cm. széles **ingyen fényképet** adunk, csupán a keretért kell a nagyobb fényképért 1 frt 50 kr., a kisebb fényképnél 1 forintot fizetni. Minden ráfizetés nélkül kap a vevő 5 frtos vásárlás után egy fényképes mellítűt, vagy medailont, vagy nyakkendőttűt. Megjegyezni kívánjuk, hogy a vevők minden legkisebb bevásárlásról is kapnak szelvényt, mely összegyűjtve 5 vagy 10 forint összegig jögsit fényképre.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Friss és Társa, korona- és fillér-bazár, Fő-utca.

Minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. méter magas és 50 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint 50 kr.

5 forintos bevásárlásnál minden ráfizetés nélkül ingyen fényképes mellítű vagy medailon vagy nyakkendőttű.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIROK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekiró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGREDELŐINEK.

Shakspere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s miní ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekirók-nak.

A Magyar Remekirók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekirók 3 koronás (Shakspere színművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhető meg e Rend. Lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „TISZANTUL” kiadóhivatalához.

Shakspere összes színműveinek új 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekirók-éval azonos díszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekirók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar

Ezekon kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIROK** könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchényi István gr., Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népias Lyra, Népballadák, Kuruczoköltészet.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekirók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, díszes vászonkötésben **220 korona.**

RENDELO-LAP.

A „TISZANTUL” kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

- A «Magyar Remekirók» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
- A «Magyar Remekirók» és Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
- A «Magyar Remekirók» és Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
- A «Magyar Remekirók» Shakspere nélkül 220 koronáért, fizetendő 8 koronás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budaposten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltőség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszélni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakás és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérünk.